

ČESKÁ REPUBLIKA

POLICE ČESKÉ REPUBLIKY ÚŘAD DOKUMENTACE A VÝSTŘEDNÍ ZLOČINŮ KONSPIKCI
Došlo: 30. IX.
Čj.: 128V-12/VEB-95
Přílohy: 1/3

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud ve Zlíně rozhodl dne 14.1.1998 samosoudcem
JUDr. Jiřím Rychlíkem v hlavním líčení t a k t o :

Obžalovaný

ing. Vlastimil D a n ě k ,

nar. 1. 1. 1947 v Brně, soukromý podnikatel, bytem Zlín, [redacted]
[redacted],

j e v i n e n ,

že jako zástupce náčelníka bývalé Okresní správy SNB pro StB v
Gottwaldově za účelem zabránit v účasti na akcích pořádaných na
protest proti tehdejšímu vládnoucímu režimu a v rozporu s tehdy
platným zákonem č. 40/1974 Sb. o Sboru národní bezpečnosti, vydal
dne 12.1.1988 písemnou žádost o předvedení Stanislava Devátého,
nar. 8.6.1952, do budovy bývalé Okresní správy SNB v Gottwaldově
na den 15.1.1988, který byl příslušníky Obvodního oddělení VB v
Gottwaldově splněn, a následně vydal ústní příkaz k umístění
jmenovaného do cely předběžného zadržení v budově Okresní správy
SNB v Gottwaldově, z níž byl Stanislav Devátý propuštěn dne
17.1.1988,

t e d y

jako veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu vykonával
svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu

t í m s p á c h a l

trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 156
odst.1 písm.a)

a o d s u z u j e s e

dle § 158 odst.1 tr.z. k trestu odnětí svobody v trvání 1 (j e d e n) rok.

Dle § 58 odst.1 písm.a) tr.z. se výkon trestu podmíněně odkládá a dle § 59 odst.1 tr.z. se zkušební doba stanovuje na 18 (o s m n á c t) měsíců.

O d ů v o d n ě n í

Obžalovaný ing.Vlastimil Daněk vykonával od roku 1980 funkci zástupce náčelníka bývalé Okresní správy SNB pro StB v Gottwaldově. Složky StB v té době prováděly různá represivní opatření proti oponentům tehdejšího vládnoucího režimu v ČSSR a tato represivní činnost StB vrcholila v letech 1987-1989, kdy oponenti režimu prováděli své protestní akce ve větší míře. Mezi význačné oponenty tehdejšího vládnoucího režimu patřil i poškozený Stanislav Devátý patřící k předním představitelům Charty 77. Za účelem zabránění přítomnosti poškozeného při pietním uctění památky Jana Palacha obžalovaný dne 12.1.1988 vydal písemnou žádost o předvedení poškozeného do budovy bývalé Okresní správy SNB na den 15.1.1988, když tato žádost byla odůvodněna nutností operativní kontroly poškozeného. O udělení formálního souhlasu náčelníka OS SNB Gottwaldov byl poškozený výše uvedený den předveden do budovy Okresní správy SNB v Gottwaldově a následně obžalovaný vydal ústní příkaz službu konajícímu dozorcímu stále služby OO VB Gottwaldov Jiřímu Juruškoví, aby byl poškozený podle § 23 výše uvedeného zákona umístěn do cely předběžného zadržení. Vydaný rozkaz byl dozorcím splněn a po uplynutí 48 hodinové lhůty k zadržení byl poškozený dne 17.1.1988 propuštěn ze zadržení.

Obžalovaný ing.Vlastimil Daněk doznal, že dne 12.1.1988 podepsal žádost o předvedení poškozeného Stanislava Devátého do budovy OS SNB v Gottwaldově, tuto žádost však zpracoval kpt.Prusenovský patrně na základě pokynu 10.správy SNB v Praze. Protože poškozený byl v té době mluvčím Charty 77, pracovníci na úrovni OS SNB v Gottwaldově nemohli rozhodovat o předvedení poškozeného. Důvody k předvedení poškozeného musely existovat, jeho předvedení schválil i náčelník OS SNB p.Kilián, protože pracovníci StB nemohli zasahovat do úkolů VB. Poškozený byl umístěn do cely předběžného zadržení dne 15.1.1988 na základě příkazu orgánu 10.správy StB, kdo byl tímto orgánem, si obžalovaný již nepamatuje a sám obžalovaný ústní pokyn pro umístění poškozeného do cely předběžného zadržení nedával. Je možné, že před příslušníky VB obžalovaný prohlásil, že poškozený bude umístěn do cely předběžného zadržení, v čemž obžalovaný spatřuje rozdíl. Obžalovaný si nevzpomíná, kdo dal příkaz k propuštění poškozeného z cely předběžného zadržení. Obžalovaný byl nadřízeným všem příslušníkům StB, ovšem vůči příslušníkům VB neměl žádnou pravomoc, pouze pokud zastupoval náčelníka OS SNB, tak byl pověřen řízením celé OS SNB. Pokud v požadavku na předvedení poškozeného bylo uvedeno, že bude proveden výslech poškozené dle § 19 zákona o SNB, tak to byl dostatečný důvod pro předvedení. Dne 15.1.1988 se dostavil někdo z 10.správy SNB a pokud obžalovaný ví, tak byl proveden výslech poškozeného a co se

dělo po výsledku, na to si obžalovaný nevzpomíná. Obžalovaný pouze ví, že se šel zeptat pracovníků, kteří poškozeného předváděli, a stálá služba obžalovaného informovala, že poškozený napadá příslušníky VB a že je zde podezření z útoku na veřejného činitele. Poškozený ve svém jednání pokračoval i v budově OS SNB, což vyplývá ze zápisu protokolu událostí. Po zajištění poškozeného v budově OS SNB obžalovaný další akce neřídil. Obžalovaný nevydal příkaz k umístění poškozeného do cely předběžného zadržení, také se neangažoval v tom směru, aby byl v cele ponechán a poté z ní byl propuštěn, ovšem nevylučuje možnost, že byl telefonicky upozorněn, že vyšetřování poškozeného skončilo a tudíž mohl dát příkaz k propuštění poškozeného z cely předběžného zadržení, ovšem na to si už obžalovaný nevzpomíná.

Poškozený Stanislav Devátý potvrdil, že v roce 1988 byl mluvčím Charty 77. Na den 16.1.1988 byla plánována akce Charty 77 k uctění památky Jana Palacha a Jana Zajíce na Václavském náměstí v Praze. Poškozený byl dne 15.1.1988 předvolán do kanceláře ředitele JZD AK Slušovice, kde mu přítomní příslušníci VB sdělili, že je zadržen a má být předveden do budovy OS SNB v Gottwaldově. Když se poškozený ptal, z jakého důvodu, příslušníci VB mu důvod nesdělili a proto poškozený zvolil formu pasivního odporu, kdy ulehl na zem a chytil se stolu. Od stolu byl odtržen a vyvezen do služebního vozu a následně odvezen do budovy OS SNB v Gottwaldově. Poškozený nepoužil žádné fyzické násilí na příslušníky VB a ani verbálního útoku. Po odvezení na OS SNB v Gottwaldově byl poškozený umístěn v cele předběžného zadržení, nebyl s ním sepsán žádný protokol a po 48 hodinách byl opětovně propuštěn bez jakéhokoliv vysvětlení. Poškozený je přesvědčen, že mu StB zadržením chtěla zabránit účasti na akci Charty 77 dne 16.1.1988 v Praze. Po zadržení poškozeného byl termín akce změněn na den 19.1.1988. Poškozený se na žádné předvolání k výsledku na OS SNB v Gottwaldově vždy dostavoval, pokud zde byl uveden důvod předvolání. Je možné, že poškozený písemně uvedl, že pokud na těchto předvoláních nebude uveden důvod, proč se má k výsledku dostavit, tak že se k výsledku nedostaví. Stalo se, že poškozený byl 1 - 2x po svém příchodu na základě odůvodněného předvolání umístěn v cele předběžného zadržení. Poškozený byl zadržen asi 20x, nikdy s ním žádný protokol sepsán nebyl a pokud si proti postupu StB podával stížnost, tak mu bylo nakonec sděleno, že v postupu SNB nebylo zjištěno pochybení. Poškozený se s obžalovaným dostal do kontaktu asi 2 - 3x, ovšem domnívá se, že dne 15.1.1988 jej neviděl.

Svědék Ilja Prusénovský potvrdil, že v předmětné době pracoval jako operativní pracovník, starší referent na odd.StB OS SNB Gottwaldov, a měl na starosti problematiku vnitřního protivníka. Poškozený byl předváděn několikrát, vždy se jednalo o předvedení na základě nadřízeného orgánu z Prahy. Ve většině případů byli tito pracovníci přítomni na oddělení při předvádění osob. Svědek si není vědom toho, že by se proti poškozenému postupovalo protizákonně a pokud někdy prováděl instruktáž příslušníků VB, tak tito byli vždy poučováni v souladu se zákonem o SNB. Svědek vlastní úkon předvedení osob neorganizoval a ani se ho neúčastnil. Od nadřízených dostával rozkazy telefonicky a někdy písemně. Svědek vypracoval žádost o předvedení osob na základě pokynů nadřízených orgánů, tuto žádost předával náčelníkovi, kterým byl v té době obžalovaný. Svědek si

nevzpomíná, že by vypracoval žádost o předvedení poškozeného ze dne 12.1.1988. Termín "operativní kontrola" je pouze obecný interní termín, který naplňuje široký pojem, který se používal všude. Svědek si nevzpomíná, že by některé osoby byly předváděny v souvislosti s akcemi Charty 77 a na konkrétní okolnosti předvedení poškozeného dne 15.1.1988 si svědek nevzpomíná. Svědek nebyl přítomen předvedení poškozeného do budovy OS SNB a tedy neví, kdo dával příkaz k umístění poškozeného do cely předběžného zadržení. O umístění do cely předběžného zadržení rozhodoval operační důstojník a StB neměla oprávnění o tom rozhodovat. Svědek si nevzpomíná, že by mu nadřízený oznámil, že dne 16.1.1988 mají být nějaké demonstrace kvůli Palachovi a že StB má zamezit účasti zájmových osob na této akci. Pokud se svědek účastnil úkonu s poškozeným, tak byl vždy sepsán protokol. Svědek byl několikrát vyšetřován inspekci v souvislosti se stížnostmi poškozeného na postup StB, dodatečně se nevyhotovovaly žádné dokumenty. Poškozený protokoly nepodepisoval. Záznamy o zajištění osob vypracovávali příslušníci VB a svědek neví, jestli tyto případy měly své jednací číslo.

Svědék Ladislav Staník vypověděl, že dne 15.1.1988 byl určen náčelníkem OO VB Gottwaldov mjr. JUDr. Krejčířem do skupiny, která měla za úkol předvést na základě požadavku náčelníka OStB Gottwaldov mjr. Daňka poškozeného Stanislava Devátého. V dopoledních hodinách svědek s kolegy Světlíkem a Vašíkem odjeli služebním vozidlem do JZD AK Slušovice, kde si ho nechali zavolat k vedoucímu a kde poškozenému sdělili, že má být podle příkazu StB předveden na OS SNB Gottwaldov. Poškozený řekl, že s nimi dobrovolně nepůjde, lehl si v kanceláři na podlahu a proto jej svědek s kolegy museli vzít a odnést do auta. Před autem se začal poškozený bránit, kopal kolem sebe a vzepřel se o auto, takže ho příslušníci VB nemohli dostat do auta. Poškozený byl vyzýván, aby svého jednání zanechal a protože výzev neuposlechl, byla mu přiložena pouta. Poškozený byl převezen na OO VB Gottwaldov, kde si stěžoval, že má bolesti hlavy, proto byl převezen na úrazové odd. nemocnice Gottwaldov, kde byl vyšetřen, ovšem nebylo zjištěno žádné poranění a proto byl odvezen zpět na OO VB Gottwaldov, kde byl předán stále službě. Svědek byl přítomen osobní prohlídce poškozeného, tím pro svědka předvedení skončilo a z denní svodky se svědek dozvěděl, že poškozený byl po jejich předvedení zajištěn v cele předběžného zadržení, čemuž však svědek přítomen nebyl a neví, kdo o zajištění rozhodl. O použití mírnějších prostředků - pout - byl sepsán záznam a použití bylo vyhodnoceno jako oprávněné. Svědek poškozeného předváděl pouze v tomto jediném případě. Svědek si nevzpomíná, jestli příslušník StB Prusakovský s příslušníky VB provedl nějakou instruktáž, ale domnívá se, že asi ne. O skutečném důvodu předvedení poškozeného svědkovi není nic známo, svědek plnil pouze nařízení, které dostal od svého nadřízeného. S obžalovaným svědek nepřišel nikdy do styku a o této záležitosti spolu nikdy nehovořili. Svědek dále vypověděl, že pokud dříve uvedl, že poškozený byl ve Slušovicích agresivní, tak jednání poškozeného bylo zaměřeno na to, aby se nedostal do auta, a poškozený neúčtočil na příslušníky VB. Svědek si nevzpomíná, jestli poškozený kladl odpor i v budově OS SNB v Gottwaldově. Každý případ se zapisoval do protokolu událostí a každá událost dostala své číslo jednací. V záznamu o

zajištění by mělo být uvedeno alespoň číslo protokolu události. Obvodní odd. VB v tomto případě nemělo právo zadržet osobu, celý předběžného zadržení obhospodařovalo operační středisko OS SNB. Bez vypsání červených papírů nemohl operační důstojník rozhodnout o umístění osoby do celý předběžného zadržení. Záznam o zajištění osoby byl zajištěné osobě předkládán k podpisu, protože v záznamu byly uvedeny věci, které byly u této osoby nalezeny.

Svědék Lubomír Vašík potvrdil, že společně s kolegou Staníkem a nějakým dalším kolegou jeli pro poškozeného na jeho pracoviště na základě příkaz jejicn nadřízeného, který dostal písemný příkaz od StB. Tento příkaz měli příslušníci VB s sebou. Poškozenému na jeho pracovišti byl sdělen důvod jeho předvedení, svědek si nevzpomíná jaký, poškozený si lehl na zem a příslušníci VB ho museli odnést do auta. Poškozený kladl odpor a proto mu byla přiložena pouta. Poškozený byl převezen do budovy OS SNB v Gottwaldově, kde si jej převzali pracovníci StB. Poškozený byl převezen do místnosti, kde se převlékají strážníci, a pak si pro něj přišel obžalovaný, ovšem svědek neví, zda si pro něj přišel sám. Poškozený požadoval lékaře, přestože na něm nebylo vidět žádné zranění. Příslušníci VB jako výkonní příslušníci s poškozeným neměli co do činění, měli jej předvést pro StB a StB si pak s ním prováděla úkony, u nichž nikdo z obv.odd.přítomen nebyl. Obvodní oddělení nemělo žádný zájem na umístění poškozeného do celý předběžného zadržení, svědek má za to, že OO VB byla podřízená složka, která musela plnit rozkazy StB. Svědek podepsal záznam ze dne 15.1.1988 a vše se událo tak, jak je v něm popsáno. Svědek uvedl, že je nemyslitelné, aby jako obvodák v tehdejší době nesplnil požadavek náčelníka StB nebo uvedl jeho jméno v případě, že by to nebyla pravda. Poučení příslušníků VB před zákrokem prováděl jejich nadřízený mjr.Krejčí, kdy jim oznámil, kam jedou a pro koho. Pan Prusenovský svědka nikdy nepoučoval, ovšem je možné, že u poučení byl. Svědek si nevzpomíná, že by obžalovaný měl konkrétní požadavek na zajištění poškozeného.

Svědék Jiří Juruška vypověděl, že vykonával stálou službu na Obvodním odd. VB Gottwaldov a na stálou službu za ním přišel obžalovaný, od něhož se svědek dozvěděl, že do budovy OS SNB Gottwaldov byl předveden poškozený. Příkaz k předvedení poškozeného nešel přes stálou službu a musel být dán kolegům svědka z OO VB někým jiným. Obžalovaný svědkovi řekl, aby sepsal záznam o zajištění poškozeného a když se ho svědek ptal na důvody, tak mu obžalovaný řekl, že poškozený při předvádění budil veřejné pohoršení, že se válel po zemi a odmítal nastoupit do služebního vozidla VB. Svědek si přesně nevzpomíná, co na to obžalovanému namítnul, protože s obžalovaným zcela nesouhlasil a proto mu obžalovaný řekl, že to svědkovi dává rozkazem nebo že mu to příkazuje. Skutečnost, že úkon dostal příkazem od nadřízeného, svědek zapsal o záznamu o zajištění a to tak, že poškozený byl zajištěn z rozkazu mjr.Daňka. K tomu svědek dále uvedl, že v tu dobu rozkaz nadřízeného musel splnit, pokud by tak neučinil, zřejmě by byl potrestán a nic by se na věci nezměnilo, protože by záznam napsal někdo jiný, příp.pomocník svědka na stálé službě. Vyhotovený záznam svědek poté předložil poškozenému, který byl v tu dobu na šatně hlídkových příslušníků, tam u něj byli 2 příslušníci VB, kteří jej předváděli na útvar. Poškozený záznam odmítl podepsat, svědek záznam předal operačnímu důstojníkovi,

zajištění by mělo být uvedeno alespoň číslo protokolu události. Obvodní odd. VB v tomto případě nemělo právo zadržet osobu, celý předběžného zadržení obhospodařovalo operační středisko OS SNB. Bez vypsání červených papírů nemohl operační důstojník rozhodnout o umístění osoby do celý předběžného zadržení. Záznam o zajištění osoby byl zajištěné osobě předkládán k podpisu, protože v záznamu byly uvedeny věci, které byly u této osoby nalezeny.

Svědék Lubomír Vašík potvrdil, že společně s kolegou Staníkem a nějakým dalším kolegou jeli pro poškozeného na jeho pracoviště na základě příkaz jejich nadřízeného, který dostal písemný příkaz od StB. Tento příkaz měli příslušníci VB s sebou. Poškozenému na jeho pracovišti byl sdělen důvod jeho předvedení, svědek si nevzpomíná jaký, poškozený si lehl na zem a příslušníci VB ho museli odnést do auta. Poškozený kladl odpor a proto mu byla přiložena pouta. Poškozený byl převezen do budovy OS SNB v Gottwaldově, kde si jej převzali pracovníci StB. Poškozený byl převezen do místnosti, kde se převlékají strážníci, a pak si pro něj přišel obžalovaný, ovšem svědek neví, zda si pro něj přišel sám. Poškozený požadoval lékaře, přestože na něm nebylo vidět žádné zranění. Příslušníci VB jako výkonní příslušníci s poškozeným neměli co do činění, měli jej předvést pro StB a StB si pak s ním prováděla úkony, u nichž nikdo z obv.odd.přítomen nebyl. Obvodní oddělení nemělo žádný zájem na umístění poškozeného do celý předběžného zadržení, svědek má za to, že OO VB byla podřízená složka, která musela plnit rozkazy StB. Svědek podepsal záznam ze dne 15.1.1988 a vše se událo tak, jak je v něm popsáno. Svědek uvedl, že je nemyslitelné, aby jako obvodák v tehdejší době nesplnil požadavek náčelníka StB nebo uvedl jeho jméno v případě, že by to nebyla pravda. Poučení příslušníků VB před zákrokem prováděl jejich nadřízený mjr.Krejčí, kdy jim oznámil, kam jedou a pro koho. Pan Prusenovský svědka nikdy nepoučoval, ovšem je možné, že u poučení byl. Svědek si nevzpomíná, že by obžalovaný měl konkrétní požadavek na zajištění poškozeného.

Svědék Jiří Juruška vypověděl, že vykonával stálou službu na Obvodním odd. VB Gottwaldov a na stálou službu za ním přišel obžalovaný, od něhož se svědek dozvěděl, že do budovy OS SNB Gottwaldov byl předveden poškozený. Příkaz k předvedení poškozeného nešel přes stálou službu a musel být dán kolegům svědka z OO VB někým jiným. Obžalovaný svědkovi řekl, aby sepsal záznam o zajištění poškozeného a když se ho svědek ptal na důvody, tak mu obžalovaný řekl, že poškozený při předvádění budil veřejné pohoršení, že se válel po zemi a odmítal nastoupit do služebního vozidla VB. Svědek si přesně nevzpomíná, co na to obžalovanému namítnul, protože s obžalovaným zcela nesouhlasil a proto mu obžalovaný řekl, že to svědkovi dává rozkazem nebo že mu to příkazuje. Skutečnost, že úkon dostal příkazem od nadřízeného, svědek zapsal o záznamu o zajištění a to tak, že poškozený byl zajištěn z rozkazu mjr.Daňka. K tomu svědek dále uvedl, že v tu dobu rozkaz nadřízeného musel splnit, pokud by tak neučinil, zřejmě by byl potrestán a nic by se na věci nezměnilo, protože by záznam napsal někdo jiný, příp.pomocník svědka na stálé službě. Vyhотовený záznam svědek poté předložil poškozenému, který byl v tu dobu na šatně hlídkových příslušníků, tam u něj byli 2 příslušníci VB, kteří jej předváděli na útvar. Poškozený záznam odmítl podepsat, svědek záznam předal operačnímu důstojníkovi,

propuštění takového člověka musel existovat úřední záznam. Poté, co byl svědkovi předložen k nahlédnutí úřední záznam o zajištění poškozeného, svědek uvedl, že na tomto úředním záznamu chybí podpis nadřízeného pracovníků, kteří prováděli zajištění poškozeného. Bez tohoto podpisu nadřízeného pracovníka by poškozený nebyl umístěn v CPZ. Záznam o zajištění založený v soudním spise není celý, protože svědek pod podpis nadřízeného orgánu dával ještě datumovku se svým podpisem a dobou umístění v CPZ. Také úřední záznam o propuštění poškozeného z CPZ, který je založen v soudním spise, není celý, protože na něm chybí záznam operačního střediska o propuštění poškozeného. Svědek se nesetkal nikdy s tím, že by v odůvodnění záznamu o zajištění bylo přímo v textu uvedeno, že na základě příkazu nějakého pracovníka má být někdo umístěn do CPZ. Knihu zadržených a zajištěných osob kontrolovali pracovníci Okresní prokuratury v Gottwaldově jednou za 2 týdny nebo za měsíc, všechny doklady musely být v pořádku. Svědek ve svém vlastním zájmu dbal na řádné zajištění všemi potřebnými doklady, pokud byly některé doklady neúplné, tak zajištěnou osobu nepřevzal.

Svědék Jaroslav Fiala vypověděl, že na den 15.1.1988 si nevzpomíná, v roce 1988 pracoval jako operátor operačního střediska, kde prováděl nařízení operačního důstojníka. Veškeré písemné materiály musely být v souladu se zákonem, minimálně 1 x za měsíc k nim chodil na kontrolu prokurátor, který kontroloval knihu zajištěných a zadržených osob. Záznam o zajištění poškozeného se svědkovi nedostal do ruky, svědek musel mít v ruce příkaz k zajištění osoby, což muselo souhlasit s knihou zadržených osob, kde bylo uvedeno, na čí příkaz byla osoba zajištěna. Jednalo se o tzv. červenáky.

Svědék Miroslav Marcaník uvedl, že mu jméno obžalovaného vůbec nic neříká, a pokud si svědek pamatuje, tak kdysi poškozeného předváděl z jeho bytu ve Zlíně. Ze Slušovic svědek poškozeného nepředváděl. Po nahlédnutí do záznamu o zajištění poškozeného svědek uvedl, že se jedná o jeho podpis, ale na tuto událost si vůbec nepamatuje.

Svědék PhDr. Václav Kilián uvedl, že v roce 1988 byl náčelníkem OS SNB Gottwaldov a obžalovaný jako náčelník odd. StB byl jeho podřízeným. Svědek na základě požadavku obžalovaného, který požadavek odůvodnil nutností provedení operativní kontroly, podepsal žádost o předvedení poškozeného. Na konkrétní důvod předvedení poškozeného si svědek pro odstup času nevzpomíná. Požadavků na předvedení poškozeného bylo více. Termín operativní kontrola v praxi znamenal mít přehled o činnosti rozpracované osoby v konkrétním období. Kontrola provedení příkazů, které podepsal svědek, patřila k jeho povinnostem v rámci kontrolní a řídicí činnosti, což mu dokladovali náčelníci odboru VB a odd. StB. Svědek si pamatuje, že poškozený se na výzvy VB, aby se dostavil k výslechu, nereagoval. Pokud bylo v žádosti o předvedení poškozeného uvedeno odůvodnění "vzhledem k nutnosti operativní kontroly poškozeného," tak to bylo dostatečné zaúvodnění této žádosti. Obžalovaný svědkovi patrně bližší důvody uvedl osobně a do žádosti napsal pouze širší termín "operativní kontrola." Náčelník StB nemohl obecně přímo velet příslušníkům VB, jedině kdyby svědka zastupoval a měl k tomu jeho zmocnění.

Pokud svědka nezastupoval a potřeboval nějaké úkony od VV, tak musel vznést požadavek písemně nebo ústně a i ústní požadavek by měl být zachycen písemně v deníku zprávy SNB, který byl veden náčelníkem vnitřního oddělení. Pokud by svědek věděl, že dojde k nějakému protiprávnímu jednání, tak by žádost StB o předvedení osoby neschválil. Operační středisko podléhalo náčelníkovi vnitřní služby, svědkovi není známo, že by bylo provedeno nějaké nezákonné zadržení nebo zajištění osoby. Vždy o tom musel být sepsán záznam v knize operačního střediska, stejně tak byl vypracován záznam o umístění osoby do cely předběžného zadržení, což 1 x za měsíc kontroloval prokurátor. Pokud by byly zjištěny nějaké nedostatky, svědek by byl na ně písemně upozorněn, musel by je odstranit a písemně ohlásit jejich odstranění včetně přijatých opatření. Svědek si nevzpomíná, že by byl v projednávaném případě informován o nějakých nedostatkách. Pokud se někdo stal mluvčím Charty 77, tak se dostal do zájmu centrály StB a Ministerstva vnitra a proto byly akce řízeny nadřízenými složkami a odd.StB na OS SNB v Gottwaldově muselo postupovat koordinovaně. Svědek neví, jestli v tomto případě činnost OSTB řídil někdo z nadřízené složky z budovy OS SNB Gottwaldov. S předvedenou osobou byl vždy proveden zápis nebo vypracován protokol, předváděné osoby měly právo požádat o protokoly ohledně úkonu VB i StB, ovšem tyto osoby o takové protokoly nebo zápisy nežádaly. Takový zápis si případně udělal pracovník pouze pro svoji potřebu. Pracovník StB nemohl dát příkaz příslušníkovi VB na stálé službě, aby umístil nějakou osobu do CPZ bez toho, aby informoval nadřízené příslušníka VB s patřičným zdůvodněním, které muselo být písemné a podával vždy ho ten, kdo nařídil umístění takové osoby do CPZ. Orgány OSTB jako příslušníci SNB měli státní pravomoci, pokud k tomu byly zákonné důvody, mohli rozhodnout o zajištění osoby na nezbytně nutnou dobu. Pokud obžalovaný jako zástupce náčelníka StB rozhodl o zadržení a předvedení nějaké osoby, tak k tomu byl oprávněn na základě zákona o SNB, ovšem musel to vždy zdůvodnit. Za problematiku tzv. boje s vnitřním nepřítelem odpovídal náčelník odd.SNB a také jeho zástupce. Náčelník odd.OSTB odpovídal za všechny akce. Předvádění osob někdy prováděla i StB, VB byla žádána o předvedení osob z časových důvodů nebo taktických důvodů.

Svědka JUDr.Jaroslav Krejčíř uvedl, že v předmětné době vykonával funkci náčelníka OO VB Gottwaldov, ovšem na předvedení poškozeného dne 15.1.1988 si nevzpomíná. Pokud k němu přišel nějaký přípis přes jeho nadřízeného, tak požadavek přijal k vyřízení a dal ho příslušnému veliteli směny a žádné bližší pokyny k provedení požadavku nedával. Svědkovi není známo, že by pracovník StB dal pracovníkovi stálé služby ústní příkaz k umístění osoby do CPZ, pokud by se tak stalo, bylo by to porušení i vnitřní organizace služby SNB. Nestalo se, že by svědkovi příslušník VB hlásil nějaký neoprávněný postup pracovníka StB. Odůvodnění, že poškozený byl vzhledem k výtržnickým projevům na příkaz obžalovaného umístěn v CPZ, v pořádku nebylo, protože nebylo možné na základě ústního příkazu náčelníka StB umístit osobu do CPZ z důvodu výtržnosti. Svědek knihu událostí kontroloval každý den, nevzpomíná si, že by v ní našel nějaký takový záznam. Vlastní přebírání služby prováděl ve většině případů zástupce svědka. Pokud byl svědkovi předestřen záznam o zajištění poškozeného ze dne 15.1.1988, tak obžalovaný neměl oprávnění rozhodnout o umístění poškozeného v CPZ, o umístění

takové osoby do CPZ by musel rozhodnout svědek nebo jeho zástupce. Záznam o zajištění poškozeného svědek viděl poprvé, předvedené osoby byly předávány StB a ta s nimi prováděla vlastní úkony. Příslušníci StB neměli stejná práva a povinnosti jako příslušníci VB, nebyly orgány činné v tr.řízení a bylo by absurdní, kdyby obžalovaný jako pracovník StB dával ústní příkaz stálé službě k umístění nějaké osoby do CPZ. Pokud se něco takového stalo, tak p.Juruška měl o tom informovat náčelníka OO VB nebo jeho zástupce. Náčelník StB i jako zástupce náčelníka OS SNB neměl oprávnění dávat rozkazy příslušníkovi VB a bylo věci osobní statečnosti tohoto příslušníka, aby to ohlásil a tento rozkaz neuposlechl.

Svědék JUDr.Miroslav Myšák vypověděl, že s předvedením poškozeného dne 15.1.1988 neměl nic společného a neví, kdo dal příkaz k jeho předvedení, umístění do CPZ a poté jeho propuštění. Může se vyjádřit pouze obecně, že pokud byla nějaká osoba předvedena, tak to bylo na žádost nadřízené složky StB, kdy požadavek přišel telefonicky, šifrou nebo dopisem. Svědek od roku 1983 pracoval jako zástupce náčelníka odd.StB v Gottwaldově, na pravidelných poradách nebyli pracovníci StB otevřeně informováni o tom, že v budoucnu má být přiveden nějaký disident, jednalo se o záležitosti konspirace. Nadřízené složky se dostavovaly k provádění úkonů, které byly provedeny na základě jejich požadavků a takovéto úkony mohly být prováděny v kterékoliv místnosti budovy. StB přímo VB řídit nemohla, o úkony bylo žádáno cestou příslušných náčelníků. V roce 1988 okresní složka StB nemohla vykonávat činnost proti poškozenému bez vědomí nadřízené služby StB. Před umístěním příslušné osoby do CPZ byl vždy sepsán protokol a červené papíry, svědek se domnívá, že poškozený všechno podepisoval. Sám svědek jednou s poškozeným sepisoval protokol a poškozený jej odmítl podepsat. Na StB nebyly evidovány telefonické hovory ohledně požadavků na předvedení osob.

Z dokladu OS SNB odd.StB Gottwaldov ze dne 12.1.1988 vyplývá, že obžalovaný jako náčelník O-StB Gottwaldov podal na OS SNB odbor VB Gottwaldov, cestou náčelníka OS SNB, žádost o předvedení poškozeného Stanislava Devátého vzhledem k nutnosti operativní kontroly na den 15.1.1988 ve 13,00 hod. do budovy OS SNB Gottwaldov. Tato žádost byla podepsána náčelníkem OS SNB Gottwaldov Václavem Kiliánem dne 13.1.1988.

Z hlášení o použití mírnějšího prostředku bylo zjištěno, že při předvádění poškozeného byly použity služební pouta RALK, protože poškozený neuposlechl výzvy příslušníků VB a ulehl na svém pracovišti na podlahu, odkud byl příslušníky VB vynesena ke služebnímu vozidlu, kde počal klást aktivní odpor tím, že kopal do služebního vozidla, zakročující příslušníky odstrkoval. Předvedení poškozeného bylo provedeno na základě žádosti náčelníka O-StB.

Z úředního záznamu SNB OO VB Gottwaldov ze dne 15.1.1988 vyplývá, že dne 15.1.1988 ve 12.45 hod. byl podle § 19 zákona č.40/94 Sb.předveden poškozený Stanislav Devátý na žádost orgánů SNB-odd.StB v Gottwaldově pod č.j. OS-025/88 a poškozený byl předán stálé službě OO VB Gottwaldov k dalšímu opatření. Na úředním záznamu se dále nachází poznámka stálé služby, por.Mišinec, že dne 17.1.1988 ve 12,00 hod. byl poškozený na

011 1-(K.ř.č.la - pokračování)1/97

příkaz mjr.ing.Daňka z CZZ propuštěný a věci, které mu byly odňaty při prohlídce, mu byly vráceny.

Ze záznamu o zajištění sepsaném SNB OO VB Gottwaldov dne 15.1.1988 bylo zjištěno, že dne 15.1.1988 ve 14,50 hod. byl dle § 23 odst.1 z.č.40/74 Sb. na OS SNB Gottwaldov v CPZ zajištěn poškozený, když zajištění předcházelo předvedení podle § 19 z.č.40/74 Sb. na základě požadavku OS SNB O-StB Gottwaldov k provedení vytěžení ve věci O-StB. Ačkoliv byl poškozený vyzván slovy jménem zákona nastupte do vozidla, výzvy neuposlechl a uleh na zem. Pro tyto skutečnosti musel být ke služebnímu vozidlu donesen hlídkou VB. Poté počal klást aktivní odpor, kdy kolem sebe kopal a rukama se počal bránit vstupu do vozidla. Následně bylo použito MP, t.j. přiložení služebních pout RALK. Uvedeného nepřístojného chování se dopouštěl na svém pracovišti, kdy toto jednání sledovalo několik desítek zaměstnanců. Obdobně tomu bylo po příjezdu před služební budovu OS SNB. Vzhledem k těmto výtržnickým projevům byl Stanislav Devátý na příkaz mjr.ing.Daňka umístěn v CPZ při OS SNB Gottwaldov. U poškozeného byla provedena prohlídka, zda není případně ozbrojen, a byly u něj nalezeny věci, které jsou vypsány v záznamu. Prohlídku provedli por.Juruška, ppor.Staník, prap.Marcaník a nstržm.Vašík. Po přečtení záznamu odmítá v přítomnosti shora uvedených osob Stanislav Devátý protokol podepsat.

Ze zprávy prim.MUDr.Václava Macka, NSP Gottwaldov, vyplývá, že poškozený Stanislav Devátý při ošetření uvedl, že dnes při odvádění k výsledku příslušníky VB se uhodil do hlavy, stěžuje si na bolesti hlavy. Na poškozeném nebyly shledány žádné známky poranění a byla doporučena analgetika. Ze záznamu SNB OO VB Gottwaldov ze dne 21.1.1988 o prošetření použití mírnějšího prostředku bylo použití služebních pout hodnoceno jako oprávněné.

Z Návrhu na uložení vypracovaného SNB OO VB Gottwaldov dne 21.1.1988 ČVS 57/P-88 vyplývá, že dne 15.1.1988 byl ve 12,45 hod. na OO VB Gottwaldov předveden na základě žádosti o předvedení č.OS 025/88 ze dne 12.1.1988 Stanislav Devátý, který při předvádění kladl aktivní odpor a neuposlechl výzvy jménem zákona, kdy bylo proti němu použito mírnějších prostředků a to pout zn.RALK. Vzhledem k tomu, že Stanislav Devátý ve svém jednání aktivního odporu pokračoval i v budově OS SNB Gottwaldov při provádění osobní prohlídky, byl na příkaz mjr.Daňka umístěn v CPZ při OS SNB Gottwaldov. Po provedení potřebných služebních úkonů a po provedeném pohovoru byl jmenovaný propuštěn. Na základě těchto opatření navrhl náčelník OO VB spisový materiál uložit na OO VB Gottwaldov pro případnou další služební potřebu.

Z protokolu událostí operačního střediska bylo zjištěno, že dne 15.1.1988 ve 14,50 hod. byl dle § 23 odst.1 z.č.40/94 Sb. zajištěn Devátý Stanislav, který při předvádění na OO VB Gottwaldov kladl odpor, odmítal nastoupit do služebního vozidla, lehl si na zem, musel být do služebního vozidla donesen. Ve svém jednání pokračoval i po příjezdu k OO VB Gottwaldov. Z těchto důvodů byl v 15,00 hod. dle ustanovení Věstníku FMV č.20 č.l.4/1,4 umístěn v cele předběžného zadržení č.3.

Z dalších protokolů událostí operačního střediska bylo zjištěno, že poškozený byl zajištěn ještě dne 9.12.1987, 26.1.1988, 6.3.1988, 26.3.1988, 10.12.1987 a 19.4.1986 a to z různých důvodů.

Podle sdělení Policie ČR se termín "operativní kontrola" ve směrnících pro práci kontrarozvědky nevyskytuje. Tímto výrazem se označoval soubor kontrarozvědných opatření (sledování, odposlech, kontrola korespondence) proti osobám, které byly rozpracovány některou operativní součástí StB.

Z rozsudku Vyššího vojenského soudu v Táboře ze dne 30.10.1992, sp.zn. T 8/91, vyplývá, že obžalovaní ing.František Kinc1, ing.Aloiz Lorenc a PhDr.Karel Vykypěl byli odsouzeni za tr.čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst.1 písm.a), odst.2 písm.c) tr.z., protože před očekávanými protestními akcemi občanů nařizovali a organizovali na celém území republiky preventivní izolaci velkého počtu občanů v celách zadržení a zajištění SNB podle předem zpracovaných návrhů, ačkoliv pro takový postup nebyly dány podmínky v obsahu ust. § 23 a ani v obsahu jiných ustanovení z.č.40/74 Sb. o SNB, takže v důsledku jednání obžalovaných bylo zbaveno os.svobody zaručované čl.30 Ústavy ČSSR na dobu 48 nebo 96 hodin, případně i déle, nejméně 294 občanů.

Podle § 19 z.č.40/1974 Sb. jsou příslušníci SNB oprávněni požadovat potřebné vysvětlení od každého, kdo může přispět k objasnění skutečností důležitých pro zjištění trestného činu, přečinu nebo přestupku, jakož i pro vypátrání hledaných a pohřešovaných osob a věcí. Za tím účelem jsou oprávněni ho vyzvat, aby se ve stanovenou dobu dostavil k určeného útvaru SNB. Každý je povinen výzvě podle předchozího odstavce vypořádat. Nevypořádat-li předvolaná osoba bez dostatečné omluvy nebo závažných důvodů výzvě podle odstavce 1, může být předvedena. Podle § 23 odst.1 cit.zákona příslušníci SNB jsou oprávněni za účelem provedení potřebných služebních úkonů zajistit každého, kdo výtržnostmi nebo jiným nepřístojným chováním narušuje veřejný pořádek. Podle odst.2 zajištění nesmí trvat déle než 48 hodin.

Podle zákona č.198/93 Sb. o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu bylo parlamentem konstatováno, že KSČ, její vedení i členové jsou odpovědní za způsob vlády v naší zemi v letech 1948-1989 a to zejména za programové ničení tradičních hodnot evropské civilizace, za vědomé porušování lidských práv a svobod, za morální a hospodářský úpadek provázený justičními zločiny a terorem proti nositelům odlišných názorů, nahrazením fungujícího tržního hospodářství direktivním řízením, destrukcí tradičních principů vlastnického práva, zneužíváním výchovy, vzdělávání, vědy a kultury k politickým a ideologickým účelům, bezohledným ničením přírody a prohlašuje, že ve své další činnosti bude vycházet z tohoto zákona.

Podle nálezu Ústavního soudu České republiky publikovaného ve Sbírce zákonů č.14/94 byl zamítnut návrh skupiny 41 poslanců Parlamentu České republiky na zrušení zákona č.198/93 Sb. o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu.

Podle pokynů o vyhodnocení práce StB měla být poškozenému Stanislavu Devátému věnována pozornost v SPO a jsou zde uvedeny činnosti, které budou kontrolovány v návaznosti na osobu poškozeného.

Z rozkazů náčelníka Správy StB KS SNB Brno byly zjištěny úkoly, které byly uloženy podřízeným složkám StB.

Podle zprávy ředitele OŘ PČR Zlín se u zdejší OŘ PČR Zlín nachází pouze protokol událostí tehdejšího OO VB Gottwaldov za období od 20.6.1987 do 2.1.1988 (následující "protokol" chybí) a protokol událostí tehdejšího operačního střediska OS SNB Gottwaldov za období od 11.11.1987 do 28.4.1988. Z těchto materiálů byly pořízeny xerokopie, přičemž v protokolu událostí operačního střediska tehdejšího OS SNB Gottwaldov se nenachází žádný záznam o zajištění Stanislava Devátého ze dne 30.-31.1.1988. Dle vyjádření policistů operačního střediska OŘ PČR Zlín měly být scházející protokoly údajně odebrány mjr.ing.Daňkem někdy koncem roku 1989 nebo počátkem roku 1990. Samotnou realizaci zajištění Stanislava Devátého provádělo tehdejší OO VB Gottwaldov na písemný příkaz O-StB Gottwaldov. Tyto písemné příkazy však nebyly dohledány, je však předpoklad, že policisté přímo zainteresovaní na zajištění Stanislava Devátého si sami pořídili kopie těchto příkazů.

Z úředních záznamů SNB OO VB Zlín ze dne 28.5.1990 a 29.5.1990 byly zjištěny okolnosti, za nichž byl poškozený předváděn na OO SNB Gottwaldov v roce 1986 a 1987.

Po zhodnocení všech výše uvedených důkazů soud dospěl k závěru, že se obžalovaný ing.Vlastimil Daněk výše uvedené trestné činnosti dopustil. Obhajobu obžalovaného soud považoval za nevěrohodnou vzhledem k výpovědi poškozeného Stanislava Devátého a zejména svědka Jiřího Jurušky, který svou výpověď potvrdil okolnosti uvedené v úředních záznamech, které dokladují činnost obžalovaného. Z výpovědi svědků Ilji Prusenovského, JUDr.Miloslava Mišáka, PhDr.Václava Kiliána a JUDr.Jaroslava Krejčíře byly zjištěny postupy při činnosti StB a její spolupráce s VB, ovšem ani výpovědi těchto svědků podle názoru soudu nezbavují obžalovaného odpovědnosti za výše uvedenou tr.činnost. Navíc z výpovědi svědka JUDr.Jaroslava Krejčíře jednoznačně vyplývá, že obžalovaný neměl oprávnění dávat rozkazy příslušníkovi VB. Trestná činnost obžalovaného je dále prokazována písemnými doklady a to zejména žádostí o předvedení poškozeného a úředními záznamy pracovníků stálé služby, z nichž je zřejmé, že poškozený byl v cele předběžného zadržení umístěn na příkaz obžalovaného a taktéž na příkaz obžalovaného z ní byl propuštěn. S přihlédnutím i k dalším výše uvedeným důkazům soud jednání obžalovaného posoudil jako tr.čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst.1 písm.a) tr.z., protože obžalovaný jako zástupce náčelníka OS SNB v Gottwaldově byl ve smyslu § 89 odst.9 tr.z. veřejným činitelem a jako příslušník SNB byl seznámen s obsahem zákona č.40/94 Sb. o sboru národní bezpečnosti, který m.j. stanovil oprávnění příslušníků SNB vůči občanům při výkonu pravomoci příslušníka SNB. Obžalovanému muselo být známo, že výše citovaný zákon ukládá příslušníkům SNB řídit se při veškeré své činnosti Ústavou ČSSR, zákony a ostatními

právními předpisy. Výše uvedený zákon měl přispívat také k tomu, aby všichni občané mohli uplatňovat svá práva při plném zachování důstojnosti a osobní svobody v souladu s právním řádem a zájmy společnosti. Z výše uvedených okolností je však zřejmé, že poškozený byl předváděn s vědomím zneužívání ust. § 23 z.č. 40/74 Sb., který sledoval jiný účel a jiné cíle, a rozhodně nebyly splněny podmínky pro jeho aplikaci. Obžalovaný podal písemnou žádost o předvedení poškozeného, přestože se poškozený nedopustil žádného protiprávního jednání a tím porušil ust. § 19 výše uvedeného zákona, protože nebyl dán žádný důvod k předvedení poškozeného předpokládaný tímto ustanovením. Vydaným příkazem k umístění poškozeného do cely předvězného zadržení pak obžalovaný porušil ust. § 23 odst. 1 cit. zákona, protože poškozený se nedopustil žádného natolik závažného protiprávního jednání, které by opravňovalo postup podle výše uvedeného ustanovení. Je tedy zřejmé, že šlo o svévolné omezování osobní svobody poškozeného Stanislava Devátého, který v té době patřil mezi známé odpůrce režimu, a účelem jednání obžalovaného bylo zabránit poškozenému v účasti na akci Čarty 77, která se týkala uctění památky Jana Palacha a Jana Zajíce na Václavském náměstí v Praze. Vzhledem k výše uvedeným důkazům a svědeckým výpovědím soud nepřijal obhajobu obžalovaného, že k výše uvedenému postupu proti poškozenému dostal příkaz z nadřízené složky ŠtB, protože obžalovaný musel vědět, že podle § 23 z.č. 100/70 Sb. o některých služebních poměrech příslušníků SNB, byl příslušník SNB oprávněn odepřít splnění rozkazu nebo pokynu nadřízeného, jestliže by jeho splněním spáchal tr.čin. Obžalovaný této možnosti nevyužil, jako veřejný činitel úmyslně vykonával svoji pravomoc v rozporu se zákonem upravujícím výkon jeho pravomoci a je tedy zřejmé, že jednal minimálně v nepřímém úmyslu ve smyslu § 4 písm. b) tr.z.

Při úvaze a druhu a výměře trestu soud vycházel ze společenské nebezpečnosti jednání obžalovaného, možností jeho nápravy a jeho osobních poměrů. Společenská nebezpečnost jednání obžalovaného ing. Vlastimila Daňka spočívá v porušení zájmu státu na řádném výkonu pravomoci všech veřejných činitelů. V místě bydliště k osobě obžalovaného nebyly zjištěny žádné negativní poznatky, dosud nebyl soudně trestán. Vzhledem ke všem výše uvedeným okolnostem soud obžalovanému uložil výchovný trest odnětí svobody v dolní polovině tr. sazby v trvání 1 rok, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu 18 měsíců. Tento trest by měl být dostatečným pro nápravu obžalovaného a zajistit, aby se v budoucnu podobného jednání již nedopustil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání
do 8 dnů od doručení prostřednictvím Okresního
soudu ve Zlíně ke Krajskému soudu v Brně.

Ve Zlíně dne 14.1.1998

Za správnost vyhotovení:

JUDr. Jiří Rychlík
samosoudce